

Jonathan Cross

A horizonton túl

A következő szavakat eddig sohasem ejtettem ki, és soha nem írtam papírra. A történet sokáig hevert bennem eltemetve, sokszor évekre a feledés homályába merülve, hogy azután lázas éjszakákon kísértsen újra. Néha úgy véltem, hogy a háború borzalmi képzelgettek velem ezeket a szörnyűségeket, de végiggondolva az eseményeket, végül be kellett látnom, hogy lázálmom valóság. Istenem, bár ne lenne az! Most, öregemberként, meg kell osztanom veletek a félelmeimet, mert nem merem magammal vinni arra a másik helyre, ami az élet után vár. Az idő pedig sürget, rövidesen indulnom kell.

☉ Az orosz tél az egyik legpokolibb dolog a világon. Kitartó, akaratos és engesztelhetetlen. A fagy úgy ereszkedik alá a vidékre, mintha sosem akarna felszállni onnan. A bőrödön keresztül kúszik a csontjaidba, hogy belülről próbáljon megdermeszteni. Én jól ismertem azt a telet, hiszen benne nőttem fel.

A háború a tél legjobb barátja. Szeretik és kiegészítik egymást. Amit nem rombol le az egyik, azt megteszi majd a másik. Ketten együtt verhetetlenek, így az ember nem sokat tehet ellenük. Nagyon kevesen éltek túl ezt a pusztító párost. Nekem sikerült... bár nem az én érdemem.

Ezerkilencszáznegyvenkettő tele mostohább volt, mint előtte bármelyik. A német lánctalpak egészen Sztálingrádig jutottak. Azok voltak életem legkeservesebb napjai. Társaimmal a város pincéiben bujkálva próbáltunk elég élelmet szerezni és tűzrevalót keríteni. Bármit eltűzeltünk, ami meggyulladt, sokszor még bajtársaink holttestét is. Az égett hús és bőr émelyítő szaga gyomorforgatóan terjengett a város felett, de mégsem ez volt a legrosszabb. A hideg lassan beette magát csontjainkba, és olyan mélyre hatolt, ahol már maradandó károkat okozott. A felmentő sereg késett, mi pedig állatok lettünk ez idő alatt. Nem bíztunk senkiben, és nem reménykedtünk többé semmiben. Minden sarok mögött a halál várhatott ránk.

Az egyetlen vigaszt a hidegben az jelentette, hogy a germán hordának még rosszabb lehetett, mint nekünk. Ők sohasem látták még Oroszországot közlelről, inkább a kényelmes berlini élethez szoktak. Az átkozottak nem is sejtették, hogy velünk együtt ők is halálra vannak ítélve. Feketére fagyott testek halmai magasodtak a város határain kívül és belül egyaránt. Németek és szovjetek egyaránt. A hullák büzt és betegséget árasztva rothadtak a Volga mindkét partján. Nekünk nem voltak eszközeink halott bajtársaink elszállítására, a német légierő gépei pedig sokszor képtelenek bizonyultak a hidegben a levegőbe emelkedni. Így a testekből épült hegyek tovább emelkedtek.

Persze, végül elfogtak, és hadifogolytáborba zártak, de ezt már belenyugvással fogadtam. Elvégre nem menekülhetünk a végzetünk elől az örökkévalóságig, néha szembe kell fordulnunk vele. A németek vicsorogva ígértek fájdalmat és szenvedést, de tudtam, hogy a tábor sem lehet sokkal rosszabb, mint Sztálingrád volt azon a télen.

A fogolytábor a várostól néhány kilométerre épült, egy gabonátároló köré. Az épület felett amúgy is régen eljárt az idő, de omladozó falait tovább rontották egy ko-

rábbi ostrom tűzérési találatai. A német kutyák ezen a helyen rendezkedtek be. Nekünk, foglyoknak fából kellett barakkokat építenünk a magunk számára. Sok fát vágtunk ki, és a rönköket kézzel húztuk ki az erdőből. Gyorsan kellett felépítenünk a falakat, mert minden éjjel újabbak fagytak halálra közülünk. A fák közti réseket sárral tapasztottuk be, ha enyhült az idő annyira, hogy a föld valamelyest felengedjen. Az ilyen sártapaszkok másnap természetesen újra megfagytak, és lehullottak a fárlól, utat engedve a csontig hatoló szélnek.

Több, mint ötszázan raboskodtunk ott, és tizenkét barakkot építettünk magunknak. Engem a hármashatvan számú barakkba osztottak be. Itt ismertem meg azt, akinek megköszönhetem, hogy most alkalmam van elmondani a történetem.

Leonyid Kulik ötvenkilenc éves volt azon a télen. Barázdált arcát szakáll fedte. Sokszor egész éjjel állt a barakk ablakánál, és fekete szemüvegkerete mögül szomorú, bágyadt tekintettel bámulta a kinti hóesést. Ha felébredtem éjjel, ő biztosan ott ült az ablaknál és kifelé bámult. Sosem láttam, hogy sötétedés után aludt volna. Nappal is csak akkor bóbiskolt el, ha olyan pokoli hóvihár köszöntött ránk, hogy a németek nem vezényelhettek ki minket valamilyen munkára.

Jó idő esetén viszont folyamatosan kellett vágnunk a fát az erdőben, aminek nagy része a sztálingrádi német csapatokhoz került, a többi gyújtósoknak osztották szét a környező német kórháztáborok közt. Egy kevés tűzifát megtarthatunk magunknak, de éppen csak annyit, hogy életben maradjunk reggelig.

Egy napon sötétedésig dolgoztattak minket. Hatodmagammal vezényeltek favágásra, két német katona felügyeletével. A munka nagyon nehéz volt a fák közt, mert a hó itt nem fagyott elég keményre, így minduntalan derékig süppedtünk benne. A rönköket kicipelni az erdőből a tábor kerítéséig még kimerítőbb volt. Magam is kimondhatatlanul fáradt voltam, és láttam Kulikon, hogy ő bizony már túl van azon a ponton, amit tudatos cselekvésnek lehet hívni. Az öreg szakállára és szemüvegére kiült saját leheletének zúzmarája, még őszesebbre varázsolvá külsejét. A jégvirágos szemüveg mögött néha megvillant tekintete, amint az erdőt kémleli, majd hirtelen a szembogár eltűnt, és én csak tekintetének fehérjét láttam derengeni. Kulik lába hirtelen megrogyant, és az öreg ájultan rogyott a hóba.

Odaléptem hozzá, és finoman pofozgatni kezdtem, hátha magához tér. A két német ör hallgatólagosan tűrte mozdulataimat, de a többieknek folytatniuk kellett a munkát. Tudtam, hogy ha perceken belül nem térítem magához a vén bolondot, akkor az örök rámparancsolnak, hogy hagyjam sorsára. Az Kulik végét jelentette volna. Türelmetlenül rázogattam átfagyott testét, amibe nem óhajtott visszaköltözni az élet. Ekkor kezdődött...

Látni csak én láttam, mert a két német éppen egymással beszélgetett, a többiek pedig fel sem merték emelni a tekintetüket a hómezőről, de az egyik fa mintha mozogni látszott volna. Az est félhomályában, mikor az ágak és azok árnyai összemosódnak, nem mertem volna megesküdni, hogy nem csupán a fáradtságtól vizionálok. Az ágak, akár száz kígyóból álló halálcsozor, újra megmozdultak göcsörtös tekergőző végtagjaikat nyújtogatva. A szó torkomra forrt, nem mertem kiáltani sem. A tétovázás egy bajtársam életébe került.

Az egyik moszkvai születésű fogolytársam, Jagup, aki egyébként rendkívül büszke volt származására, túl közel került a tekergőző fához. Az ágak először a torkára fonódtak, megtagadva tőle az utolsó jajszó jogát is. Ezek után hallottam, amint vég-

tagjainak csontjai kíméletlen precizitással egymás után elpattannak. Tekintetem nem bírta tovább a borzalmas látványt, le kellett hunynom a szemem. Az egész nem is tartott tovább ennél a szemhunyásnyi pillanatnál.

Mikor kinyitottam, szerencsétlen Jagupnak nyomát sem láttam, kétségbeesett félelmemben Kulik eszméletlen testét kezdtem elvonszolni a közelből. A két őrnek ekkor tűnt fel, hogy eggyel kevesebben vagyunk. Dühödten ordítózni kezdtek, nyilvánvalóan azt hitték, hogy társunk szökni próbál. Végül tehetetlenségükben géppisztoly sorozatot eresztettek a fák közé.

Akkor még nem értettem a látottakat, és elképzelni sem tudtam, hogy mi lehetett az a szörnyűség, ami még a náciknál is nagyobb borzalmakat hoz földünkre. Tudatom elintézte annyival, hogy a képzelet játéka lehetett mindaz, aminek szemtanúja voltam, és Jagup valóban csak megszökött. Ha mégsem, és tényleg rejtőzik valami a fák közt, akkor azt a német golyók széttépték.

Ma már tudom, hogy nincs értelme becsapnunk magunkat. Az igazság akkor a legfájdalmasabb, ha engedjük elménk felszínére bukkanni.

A következő napok eseménytelenül teltek. Kuliknak igyekeztem segíteni, így hamar erőre kapott. Az erdőben történeteket nem meséltem el senkinek. Attól tartottam, hogy a többiek ugyanazzal a „bolond” bélyegzővel pecsételnek meg engem is, mint az őreget. Az életért való küzdelem a táborban rendületlenül folyt tovább.

Sötétedés után sokszor átszöktünk néhányan a szomszédos barakkokba, hogy a konyháról lopott étellel vagy vodkával kereskedjünk. Átlopózni nem volt egyszerű, mert a németek véletlenszerűen járőröztek éjszakánként, és mindenkit agyonlőttek, akit a barakkokon kívül találtak. A holttesteket elrettentésül otthagyták, ahol éppen végeztek velük, sőt nekünk sem engedték, hogy eltemessük társainkat. Mégis valóságos feketepiac alakult ki a táborban. Kulik sosem tartott velünk. A többiek lenézték ezért, és sértegették. Gyávának nevezték, mert félt a náciaktól. Ő sosem vágott vissza nekik. Kezdem megkedvelni ezt a fura őreget, aki képes éjszakákat virrasztani a kinti sötétbe bámulva. Amint egyre többet figyeltem, kezdtem megbizonyosodni arról, hogy nem a németektől félt, hanem valami egészen mástól.

 Azután kezdett rosszabbra fordulni a helyzet. Olyan hideg köszöntött ránk, hogy talán még a pokol is megfagyott volna a talpunk alatt. Kulik azt mondta: „A puszta úrben, a senki földjén sem lehet sokkal hidegebb.” Sokszor volt ez a szava járása, és kitartó faggatásomra elárulta, hogy tudós volt, mielőtt a Vörös Hadseregbe sorozták volna. Örültem, hogy végre mesél magáról, hiszen oly sokáig burkolózott hallgatásba, mintha valami nyomná a lelkét.

A fagy második napján a németek elkapták egyik bajtársunkat a hatos barakkból, amint éppen kenyérral a kezében osont ki a padlóba vájt résen keresztül. Vaszilij kezét vízbe mártották, és odanyomták egy vascsőhöz, ami a tábor előtt volt leásva. A kéz természetesen rögtön odafagyott a csőhöz, így a németek megspóroltak egy kötelet. A szerencsétlen Vaszilij egészen éjfél utánig sírt, mielőtt végleg elcsendesedett. Tizenhét éves volt.

A németek egyre durvább dolgokra vetemedtek. Szerintem azért, mert a Sztálingrádból érkező hírek nem ígértek sok jót számukra. Az egész hadtestüket körbezárták, így azok most belül rekedtek a Vörös Hadsereg gyűrűjén. A náci úgy nehezítették az életet számunkra a táborban, ahogy bajtársaik sorsa is kezdett megpecsételődni a fronton.

Az egyik német őrmesternek az lett a szokása, hogy minden áldott este végigjárta a barakkokat, egy tetszőlegesen kiválasztott foglyot az épület mögé vitt és főbelőtte. Mi azonban akkora már olyan fáradtak és fásultak voltunk, hogy némán bámultuk az egészet, a lázadásnak még a gondolata sem merült fel bennünk. Engem személy szerint már az sem érdekelt, hogy én következem-e aznap vagy sem. A sors kegyes volt hozzám. Nem engem választott, hanem a vén bolond Kulikot.

A pokoli hideg hetedik napján történt. A német berúgta az ajtót, és megpillanthattuk bőrkesztyűs kezében tartott Lugerét. Biztos voltam benne, hogy részeg, mert néha megingott, miközben berontott a barakkba. Ruhája több helyen is ki volt szakadva, ezért mindenféle rongyokat tekert magára a hideg ellen. A szigetelésnek bakancsába gyúrt újságpapír minden lépésénél surrogott. A holdvilágnál megcsillant a nyakában hordott vaskeresztje, bizonyítva, hogy ezek a germánok még a vég küszöbén is esztelenül hiúak tudnak lenni.

Későre járt, mikor ránk tört. Már mindnyájan aludtunk, kivéve az öreg Kulikot, aki most is az éjszakát bámulta az egyik ablaknál. A német altiszt talán azt hihette, hogy éppen szökési kísérleten kapta rajta, és a karjánál fogva kezdte kirángatni a barakkból. Kulik kétségbeesetten könyörgött, hogy ne vigye ki, és közben a sötétről karattyolt valamit. A német azonban tovább vonszolta a barakk háta mögé, ahol a hó alatt ki tudja, hány holttest fagyhatott már keményre.

Én némán vártam a dörrenést, ami az öreg halálát jelenti majd. Belül nem tudtam eldönteni, hogy örüljek, mert én ma elkerültem a kivégzést, vagy jobb lett volna végre sorrakerülni. A dörrenés helyett azonban valami mást hallottunk. A hang egy recsenésre emlékeztetett, és nagyon közlőrl jött. A folyók adnak ki ilyen hangot, mikor a jég megreped rajtuk. Az éles recsegés mögött pedig tompán morajlott valami. Sokan felültek a priccükön. Akik eddig csendben túrték, hogy az öreg Kulikot elhurcolja egy részeg náci (aki ráadásul egyszál egyedül volt), azok most kikerekedett szemmel pislogtak egymásra. Tudom, hogy jogtalanul vádolom őket, hiszen én sem tettem semmit ellene. Most viszont elhatároztam, hogy fogok.

Az ablakhoz rohantam, és próbáltam kikémleni, hogy mi folyhat a barakk mögött. A mai napig nem tudnám megmondani, hogy mit láttam akkor. Az erős német reflektorok jól kivehetően rajzolták a barakk árnyékát a hóra. Én mégis megesküdnék, hogy az épület árnyéka fodrozódott. Rémuló elmém nem is próbálta összekapcsolni az erdőben történeteket és az aznap éjjeli furcsaságot.

A következő pillanatban kinyílt a barakk ajtaja, és Kulik visszatért közénk. A hideg ellenére gyöngyözött a homloka, mintha kilométereket futott volna. Mellkasa olyan hevesen zihált, hogy attól féltem, rögtön megáll öreg szíve. Betántorgott és le roskadt az ágyára. Mindannyian némán néztünk rá. Volt aki azért, mert nem értette, hogyan úszhatta meg a vén bogaras öreg ezt a dolgot. Mások pedig azért, mert büntudatuk lehetett, amiért meg sem próbáltak segíteni neki. Mégis, egyikünk sem felejtí el az aznap éjjel történeteket, mikor Kulik öntudatlanság szélére sodródott elméjéből a következő szavak hullottak ki: „Egyre erősebb... Már nem tudom sokáig visszatartani.” Azután úgy aludt el, mint aki élete legátkozottabb napját zárja, holott az ő megpróbáltatásainak még közel sem volt vége.

A szadista német őrmester nyom nélkül tűnt el. Sosem látta többé senki. Kulik egy árva szót sem volt hajlandó kinyögni az akkor éjjel történetekről, inkább konokul hallgatott. A német főtisztek nem kerestették eltűnt emberüket. Talán már nekik is

elegük volt belőle. Mindenesetre néhány napig nyugalomunk volt. Az erdőre nem jártunk dolgozni, mivel a német főhadtest mindenkitől elvágva nem igényelt többé fát. Így naphosszat ültünk a barakkban, nem tudván, merre fordul a történelem kereke. Sejtettük, hogy a következő perc éppen úgy hozhat szabadulást, mint halált.

Jómagam azzal próbáltam múlatni az időt, hogy Kulikot szóra bírjam. Nem volt túl könnyű eset. Napokba telt, míg valamelyest a bizalmába fogadott, de végül elmesélte fiatal kora történetét. Beszélt a tanulmányairól és kutatásairól. Elmondta, hogy a század elején többször is vezetett expedíciókat a Bajkál-tó környékére. Elmondása szerint egy égből becsapódott szikla nyomait szerette volna megvizsgálni, amely valamikor ezerkilencszáznolc környékén zuhant a tajgára. Küldetésük nem járt sikerrel, mert nem lelték sehol a szikla által ütött krátert, csupán ledöntött fákat. Viszont találtak valami mást, amit Kulik (akit ekkor már egyre kevésbé tartottam bogarasnak) csak olyan szavakkal írt le, mint a: „Kimondhatatlan borzalom”, vagy a: „Legsötétebb félelem.” Annyi év elteltével akkor végre biztos voltam benne, hogy valami iszonyatos történhetett ezzel a jóra való tudóssal. Valamit élete végéig hordoznia kellett, mielőtt az végleg felemésztette.

A nácik még azon a héten megadták magukat Sztálingrádnál. A hír az egyik némettől származott, aki mindig rendesen bánt velünk. Tőle tudtuk meg azt is, hogy már ezerkilencszáznegyvenhárom tavasza közeleg. A németek még az idő folyásának érzékét is megtagadták tőlünk. Pontosan tudták, hogyan lehet megtörni egy lelket. Mégis, azon a napon úgy tűnt, kudarcot vallottak.

A barakkban nagy volt az öröm aznap este. Sokan táncoltak örömeikben, én azonban sejtettem, hogy nincs túl sok okunk vigadni. Könnyen végződhet tragédiával az utolsó esténk. Félelmem beigazolódni látszott.

A németek kitereltek minket a barakkok elé. Ekkorra már biztos voltam benne, hogy mindnyájunkat kivégeznek. Megkezdődött a visszavonulásuk, és ők nem akartak utánpótlást hagyni az őket üldöző Vörös Hadsereg számára. Egyszerűbb volt velünk most végezni, mint esetleg újra farkasszemet nézni néhány száz kilométerrel arrébb, mikor már ismét fegyver van a kezünkben. Felsorakoztunk tehát a saját kivégzésünkre. A tábor fényárban úszott a kései óra ellenére. A nácik nem spóroltak az elektromossággal. Fogalmam sem volt, hogyan akarnak végezni velünk, de azt gondoltam, hogy a szemünkbe világító reflektorok mögött állították fel a géppuskákat, amelyek majd halomra lőnek minket. Kulik mellettem állt. Arcán éppen egy könnycsepp gurult végig, de megfagyott, mielőtt szakállához ért volna. Tudtam, hogy most látjuk egymást utoljára. Rámnézett, és azt mondta: „Ha kialszik a fény, fuss. Fuss, amíg össze nem esel.”

Azután elkezdődött. Megszólt a távoli moraj, amit utoljára a német őrmester eltűnésekor hallottam. Az egyik reflektorpózna remegni kezdett, és a német tisztek dühödten ordítottak. A reszkető fényben láttam, amint Kulik behunyt szemmel áll mellettem. Azután észrevettem valami mást is. A régi gabonatarló mögött egy hosszú árnyék kezdett vonaglni. Bár a németek által birtokba vett épület szintén a reflektorok mögött helyezkedett el, azt azért sikerült kivennem, hogy az a dolog olyan, mint egy hatalmas nyúlvány. A pózna felé tekergőzött. Mikor elérte, megrázta az oszlopot, mintha csak egy gyümölcsöt készülné lopni a fáról. A póznára szerelt reflektor tartócsavarjai azon nyomban eltörhettek, mert a reflektor a letaposott óra hullott, és ott egy utolsó villanással kihunyt. Ez a villanás azonban mindörökké emlékezetembe égette a táborról látott utolsó képet.

Az árnyékban mozgolódó kígyót nem borította pikkely, sem a polipokra jellemző tapadókorongok. A hosszú nyúlvány (aminek méretét megbecsülni sem tudnám, hiszen folyamatosan nőtt, mintha a semmiből csúszna elő) tökéletesen sima volt és ezüstösen csillogó. Mikor a fény egy szemvillanásra megvilágította, láttam, hogy a hosszúkás testből újabbak sarjadnak, mintha egy élő fa növesztene egyre újabb ágakat. Tökéletes volt a kuszasága.

A német géppuskafészek, amit lemészárlásunk céljából állítottak fel, valóban ott volt a pózna tövénél, ahogy sejtettem. A katonák az árnyékból akartak a másvilágra küldeni minket, a csillogó nyúlvány azonban meglepte őket. Az a dolog egyetlen csapásával elsöpörte a halálbrigádöt. A reflektor pusztultával beköszöntöttek a sötétség és a rettenet percei. Az éles halálsikolyokat csak a német géppisztolyok húsdarálóra emlékeztető hangja szárnyalta túl. Vaktában lövöldözhetek, mert a sötétben biztosan nem látták, hogy ki barát és ki ellenség. Én pedig az egyetlen dolgot tettem, amit tettem. Futottam, ahogy az öreg tanácsolta.

 Két nappal később találtak rám a Sztálingrádot felszabadító csapatok. Félig öntudatlanul bolyongtam az elhagyott hómezőkön. Jobb karomon hatalmas seb tátongott. Nem emlékszem, mikor szereztem, de nagyon remélem, hogy a fogolytábor körülvevő szögesdrót okozta, nem valami egészen más.

Néhány héttel később visszatértem a tábor romjaihoz. Csak az üres barakkokat leltem meg. Sem élő, sem holt nem volt a környéken. A barakkok fagerendáiban több helyen is találtam golyó ütötte nyomokat. Töltényhüvelyek heverték mindenütt szét-szórva. A régi gabonátároló épülete összeroppan, mintha bombatalálat érte volna, de bombatölcsernek vagy tűznek nyomát sem láttam. Nem maradt semmi kézzelfogható bizonyíték arra nézve, hogy itt valóban rendkívüli dolgok történtek.

Sokszor hallom újra a fegyverek kétségbeesett tehetetlen ropogását, és az éles halálsikolyokat. Minden hangos emlékem mögött folyamatosan ott morajlik valami hatalmas és borzalmas dolog, amely elpusztít minden útjába kerülőt.

Azóta leéltem egy életet, de még most sem tudnám megmondani, hogy mit láttam akkor éjjel. A bennem keringő gondolatok kuszák és csapongók. Nem tartom kizártnak, hogy a Kulik által vizsgált hatalmas szikladarab, amely átfőrtáta a tajgát közel fél évszázaddal az események előtt, hordozott a belsejében valami nem evilágit. A szikla az univerzum mélységein keresztül érkezhett hozzánk, és csak a titokzatos utasai a megmondhatók, mennyi fura, csodálatos és borzalmas dolgot láttak utazásuk során.

Hogy az utazásuk szándékos volt-e, vagy baleset folytán ragadtak ezek a megnevezhetetlen valamik a sziklán, azt hiszem, örök rejtély marad. Mindkét változatot lehetségesnek tartom. Egy éteri lény, amely képes az árnyak közt járni, és nem rendelkezik a fémek titkával, mi más anyagot választhatna fizikai és szellemi valóját megvédendő, mint a követ. A kő az egyetlen, amely túlél mindannyiunkat, és megfelelően ellenálló a kozmoszal szemben.

Mikor a kődarab végül átgördült a kozmosz fekete bársonytakaróján, elérkezett hozzánk, és lyukat ütött Oroszország szívébe. Az utasok kétségkívül túlélhették a becsapódást, erre saját szememmel láttam, és saját fülemmel hallottam a bizonyítékot. A halálsikolyok minden éjszaka vergődnek koponyám falai közt.

Azon az éjszakán tanúja lehettem, hogy a világegyetemünk milyen borzalmas életformákat tud kreálni. Egy lényt, amely félig a mi fizikai világunk közt, félig egy

számunkra láthatatlan spektrum közt vegetál. Nem ismer könyörületet vagy szájalmat. Lehetségesnek tartom, hogy nincsenek érzései. Villanásnyi találkozásunk nem bizonyult elegendőnek, hogy motivációit megértsem, de ha több időm lett volna szembe-sülni vele, akkor biztos, hogy nem nyílik lehetőségem megírni e sorokat.

Leonyid Kulik arca minduntalan feltűnik előttem. Ősz szakálla, örökké bágyadt tekintete, amely valahogy mindig azt sugározta felém, hogy gazdája hihetetlen terhet hordoz. Kulik valami módon képessé vált irányítani a bolygókra érkezett kéretlen látogatókat, bár ez inkább átok volt számára, mint áldás. A tajgába tett látogatásai során tehetett szert erre a képességére, hogy akaratát azok köré fonja. Ezt az erőt azonban nem lehetett sokáig kordában tartani. Kulik szabadjára engedett aznap éjjel valamit, ami folyamatosan gyötörte belülről. Az a dolog felemésztette a lelkét, és végül a testét is, valamint mindenki mást a fogolytáborban. Engem kivéve. Több mint hatvan esztendő telt el, de tudomásom szerint más túlélője nem volt annak a napnak. Leonyid Kulik bosszút állt mindenért. Jagupért, Vaszilijért, egész Sztálingrádért, és önmagáért is.

A táborban történetek után más lett számomra minden. Éjszakákat ülök az ablak mellett, és bámulom a sötétet, akárcsak Kulik tette. Mintha elmém arra vágyna, hogy újra megpillanthassam a borzalmat, és bebizonyosodjék, nem képzelgés volt csupán.

Most, hogy rövidesen magatokra hagylak benneteket ezen a világon, könnyítenem kellett a lelkemen. Ezért osztottam meg veletek ezt a történetet. A háború végetért. Akkor győztünk az emberi gonoszság felett, de azt hiszem, hogy rejtőzik itt egy nem evilági gonosz is, amellyel még csatát kell vívnunk. Ez azonban már nem az én harcom lesz, hanem a tietek.

Mielőtt a nap lebukik a fenyvesek mögött, én átlépek az árnyak világába, ami a horizonton túl vár rám. Szeretném azt mondani, hogy nyugodt szívvel teszem majd meg ezeket a lépéseket, és rettegés nélkül nézek szembe azzal, ami odaát vár. De az hazugság lenne. Az igazság az, hogy félek... Pokolian félek.

